

WO.092.8.2012

**Pan
mł. bryg. Mirosław Pender
Komendant Miejski
Państwowej Straży Pożarnej
w Koszalinie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie przeprowadzili kontrolę w trybie zwykłym w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Koszalinie przy ul. Strażacka 8, zgodnie z rocznym planem kontroli zatwierdzonym przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Szczecinie w dniu 23 listopada 2011 r.

Kontrolę przeprowadzili:

- – kierownik zespołu kontrolnego – naczelnik Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia PSP w Bornem Sulinowie Komendy Wojewódzkiej PSP w Szczecinie, działający na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.8.1.2012 z dnia 13 czerwca 2012 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Henryka Cegielkę,
- – mł. specjalista w Wojewódzkim Ośrodku Szkolenia PSP w Bornem Sulinowie Komendy Wojewódzkiej PSP w Szczecinie działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.8.2.2012 z dnia 13 czerwca 2012 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Henryka Cegielkę.

Kontrolę przeprowadzono w dniach: 14 – 15 czerwca 2012 r.

Przedmiotowy zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: sprawdzenie zgodności dokumentacji z wymogami dydaktyczno – metodycznymi zawartymi w „Systemie szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” w zakresie realizacji szkoleń dla strażaków ratowników OSP.

Okres objęty kontrolą: od 1.01.2011 r. do 13.06.2012 r.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. Podsumowanie i ocena działalności Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie.

1. Podstawy prawne regulujące zasady szkoleń dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Komendant Miejski PSP w Koszalinie realizuje szkolenia na podstawie dokumentacji szkoleniowej zawartej w „Systemie szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” z 2006 roku, zaakceptowanego przez Prezesa Zarządu Głównego ZOSP RP – Waldemara Pawlaka i zatwierdzonego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej - st. bryg. mgr inż. Kazimierza

Krzowskiego oraz na podstawie zarządzeń Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie w sprawie przeprowadzenia szkolenia podstawowego strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym powołania Rady Pedagogicznej i Komisji Egzaminacyjnej.

Kontrolowane zagadnienie ocenione zostało pozytywnie.

2. Realizacja szkoleń OSP w zakresie rodzaju przeprowadzonych szkoleń, miejsca ich prowadzenia i jednostek podlegających szkoleniu.

Forma szkolenia OSP	Rodzaj kwalifikacji	Nr szkolenia	Data rozpoczęcia szkolenia	Data zakończenia szkolenia	Liczba absolwentów szkolenia	Realizacja szkoleń
Tradycyjne/ Learningowo	Szkolenie strażaków ratowników OSP kurs jednoetapowy	PSP/Z-09/2011/OSP podst. j./10/	30.04.2011r.	19.06.2011r.	27	Teoria i praktyka w Komendzie Miejskiej PSP
Tradycyjne/ Learningowo	Szkolenie z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP	PSP/Z-09/2011/OSP rat. techn./02/	21.05.2011r.	19.06.2011r.	26	Teoria w Komendzie Miejskiej PSP Praktyka na złomowisku w Opatówku
Tradycyjne/ Learningowo	Szkolenie z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP	PSP/Z-09/2011/OSP rat. techn./03/	02.07.2011r.	16.07.2011r.	16	Teoria w Komendzie Miejskiej PSP Praktyka na złomowisku w St. Bielicach
Tradycyjne/ Learningowo	Szkolenie z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP	PSP/Z-09/2011/OSP rat. techn./08/	26.08.2011r.	17.09.2011r.	27	Teoria w Komendzie Miejskiej PSP Praktyka na złomowisku w St. Bielicach
Tradycyjne/ Learningowo	Szkolenie z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP	PSP/Z-09/2011/OSP rat. techn./09/	15.10.2011r.	29.10.2011r.	38	Teoria w Komendzie Miejskiej PSP Praktyka na złomowisku w Wyszewie
Tradycyjne	Szkolenie z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP	PSP/Z-09/2011/OSP rat. techn./12/	08.12.2011r.	18.12.2011r.	26	Teoria i praktyka w Komendzie Miejskiej PSP
Tradycyjne/ Learningowo	Szkolenie strażaków ratowników OSP kurs jednoetapowy	PSP/Z-09/2011/OSP podst. j./14/	15.10.2011r.	17.12.2011r.	26	Teoria i praktyka w Komendzie Miejskiej PSP

Kontrolowane zagadnienie ocenione zostało pozytywnie.

3. Sprawdzenie zgodności nadawania numeracji szkoleń przez Ośrodek z numerami wystawianych zaświadczeń.

Numeracja wystawianych zaświadczeń jest zgodna z kodowaniem numerów szkoleń, nadawanych przez Wojewódzki Ośrodek Szkolenia PSP w Bornem Sulnowie.

Kontrolowane zagadnienie ocenione zostało pozytywnie.

4. Baza dydaktyczno - sprzętowa. Sprzęt techniczny i pojazdy używane do szkoleń.

Do szkolenia teoretycznego KM PSP w Koszalinie dysponuje świetlicą z 40 miejscami siedzącymi przy 10 stołach.

Świetlica wyposażona jest w rzutnik multimedialny ACER, ekran o przekątnej 3 m, tablicę suchościeralną, komputer przenośny HP.

Ponadto bazę dydaktyczną do szkolenia teoretycznego stanowią:

- tablice ze znakami informacyjnymi,
- plansze oraz film do szkolenia z zakresu ratownictwa drogowego wraz z książkami firmy Holmatro,
- książki „ABS Strażaka” oraz wydawnictwo CNBOP „System szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” dla wszystkich szkoleń.
- inne pozycje pożarnicze w bibliotece,
- katalogi sprzętu i produktów firmy Lukas, Holmatro, Sinta.

W zależności od potrzeb i rodzaju szkolenia dobierany jest sprzęt stanowiący wyposażenie JRG oraz jednostek uczestniczących w szkoleniu. Zapotrzebowanie na sprzęt jest określane w decyzji komendanta w uzgodnieniu z zarządami jednostek OSP. Najczęściej wykorzystywanymi samochodami z JRG jest GBA 2/20, SLRt, SCD 37, SPGaz, oraz dostępny na tych samochodach sprzęt taki jak drabiny DN-2,73, D-3,1, D -10, sprzęt hydrauliczny Lukas, zestawy sprzętu pneumatycznego, zestaw 10 węży W52, 10 węży W75, zestawy mat rękawów sorpcyjnych do zabezpieczenia studzienek firmy Sintac. Dodatkowo do bazy dydaktycznej wykorzystywanej do szkolenia praktycznego można wykazać 3 fantomy do resuscytacji, manekin ewakuacyjny, zadymiarki dymu teatralnego, gaśnice, wanny do gaszenia cieczy palnych.

Kontrolowane zagadnienie ocenione zostało pozytywnie.

5. Wybrana dokumentacja organizacyjna, weryfikacyjna, dydaktyczna oraz egzaminacyjna szkoleń OSP.

Dokumentacja organizacyjna:

Dokonano analizy następującej dokumentacji organizacyjnej ze szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP, przeprowadzonego w terminie 15.10.2011 – 17.12.2011 r.

- 5.1 Pismo do Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP znak: MR.1424.22.2011 r. z dnia 07.10.2011 r. z prośbą o nadanie numeru dla szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP oraz wyznaczenia terminu ćwiczeń w komorze dymowej w związku ze szkoleniem.
- 5.2 Pismo do poszczególnych Komendantów Gminnych oraz Prezesów OSP z terenu powiatu koszalińskiego znak: MR.1424.22-1.2011 z dnia 07.10.2011 r. z informacją o organizacji szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP.
- 5.3 Zarządzenie nr 23/2011 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 29.09.2011 r. w Koszalinie w sprawie przeprowadzenia szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP, w tym powołania Rady Pedagogicznej i Komisji Egzaminacyjnej oraz:
 - załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 23/2011 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 29.09.2011 r. „Plan zajęć szkolenia”,
 - załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 23/2011 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 29.09.2011 r. - „Wykaz wykładowców i komisji egzaminacyjnej do prowadzenia zajęć oraz egzaminu szkolenia podstawowego ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych”,

- załącznik nr 3 Zarządzenia nr 23/2011 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 29.09.2011 r. - „Wykaz jednostek których sprzęt będzie potrzebny do szkolenia”.

Czynności kontrolne wykazały, iż dokumentacja organizacyjna szkolenia nie obejmuje planu pracy dydaktyczno – wychowawczej, który powinien stanowić uszczegółowienie Decyzji/Zarządzenia dot. przeprowadzenia szkolenia i zawrzeć dodatkowe elementy, tj.:

- baza sprzętowa (pojazdy, sprzęt, stanowiska do ćwiczeń), która zostanie wykorzystana do szkolenia,
- określenie możliwości konsultacji z kadrami dydaktycznymi w sprawach niezrozumiałych, dot. procesu szkolenia.

Dokumentacja weryfikacyjna:

Dokonano oceny zgodności dokumentacji podczas rekrutacji kandydatów na szkolenie z warunkami przyjęcia na szkolenie zawartymi w „Systemie szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych”, zatwierdzonym przez Komendanta Głównego PSP w 11 maja 2006 r., a mianowicie spełnienie przez kandydatów niżej wymienionych wymogów:

- posiadanie potwierdzenia, iż uczestnik szkolenia ukończył 18 lat i nie przekroczył 65 roku życia,
- posiadanie zaświadczenia lekarskiego stwierdzające możliwość udziału w działaniach ratowniczych,
- posiadanie ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków,
- posiadanie skierowanie na szkolenie od Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej potwierdzone przez właściwy organ gminy,
- posiadanie świadectwa ukończenia co najmniej szkoły podstawowej lub gimnazjum.

Czynności kontrolne wykazały, iż na szkolenie przyjęto 34 uczestników.

Niezgodność przy przyjmowaniu na szkolenie polegała na:

- nie ukończeniu 18 roku życia przez 4 uczestników szkolenia,
- braku zaświadczeń lekarskich w 5 przypadkach,
- braku potwierdzenia ukończenia jakiegokolwiek szkoły w przypadku 6 osób.

Ponadto analiza dokumentacji ubezpieczeniowej uczestników szkolenia wykazała, iż żaden uczestnik nie posiada imiennego ubezpieczenia wystawionego na okres szkolenia. W dokumentacji ubezpieczeniowej uczestników szkolenia widnieje ubezpieczenie grupowe, obejmujące okres szkolenia, jednakże nie potwierdzające, iż konkretne osoby, a mianowicie uczestnicy szkoleń są objęte właśnie tym ubezpieczeniem.

Na podstawie kontroli dokumentacji stwierdzono, iż wszyscy kandydaci niespełniający wymagań zostali przyjęci przez Komendanta Miejskiego PSP na przedmiotowe szkolenie.

Dokumentacja dydaktyczna:

Dokumentacja dydaktyczna wytworzona podczas realizacji szkolenia obejmuje dziennik lekcyjny, zawierający niżej wymienione elementy:

- ewidencję słuchaczy szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP,
- listę obecności od 15.10.2011 r. do 17.12.2011 r.,
- realizację zajęć dydaktycznych,
- zestawienie zbiorcze absolwentów szkolenia,
- ewidencję wydanych zaświadczeń.

Czynności kontrolne wykazały brak w dokumentacji protokołu posiedzenia rady pedagogicznej dopuszczającego uczestników szkoleń do egzaminów końcowych.

Analiza dokumentacji wykazała, iż zajęcia dydaktyczne przeprowadzono w dwóch formach: e-learningowo i stacjonarnie.

W związku tym, iż program szkolenia dopuszcza realizację zajęć teoretycznych z zastosowaniem metody nauczania na odległość, tzw. e-learning, forma przeprowadzenia takich zajęć teoretycznych powinna być określona w Decyzji/Zarządzeniu Komendanta Miejskiego PSP dot. przeprowadzenia szkolenia.

Ponadto „System szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” zawiera zapisy, iż osoba, która zrealizuje część teoretyczną programu z wykorzystaniem metod nauki na odległość i zaliczy tę część może przystąpić do części praktycznej realizowanej w komendzie powiatowej/miejskiej, komendzie wojewódzkiej lub szkole Państwowej Straży Pożarnej. W tym przypadku dopuszczono do części praktycznej osoby, które ukończyły jedynie wybrane zagadnienia teoretyczne za pomocą e-learningu.

Zajęcia praktyczne zgodnie z uzyskaną informacją od Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie przeprowadzono na terenie Komendy Miejskiej PSP z wykorzystaniem stanowisk, pojazdów i sprzętu, będącego na jej wyposażeniu. Z analizowanej dokumentacji wynika, iż w podczas realizacji zajęć praktycznych nie zastosowano się do zasad wskazówek metodycznych zawartych w „Systemie szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych”, mianowicie: iż „zajęcia praktyczne należy prowadzić w grupach (4-8 osobowych), stosownie do realizowanej tematyki, uwzględniając wskazówki metodyczne do poszczególnych tematów.

Stanowi to niezgodność metodyczną naruszającą bezpieczeństwo strażaków biorących udział w szkoleniu, a także zaniżającą efektywność procesu szkolenia.

Dokumentacja egzaminacyjna:

Dokonano analizy następującej dokumentacji egzaminacyjnej:

- Zarządzenie nr 23/2011 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 29.09.2011 r. w Koszalinie w sprawie przeprowadzenia szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP, w tym powołania Rady Pedagogicznej i Komisji Egzaminacyjnej.
- Arkusz egzaminacyjny z przeprowadzonego egzaminu teoretycznego i praktycznego.
- Protokół Komisji Egzaminacyjnej.

Analizowana dokumentacja wykazała, iż egzamin teoretyczny jak i praktyczny został przeprowadzony w tym samym dniu, czyli 17.12.2011 r. Po obydwu formach egzaminu sporządzono jeden arkusz egzaminacyjny oraz protokół Komisji egzaminacyjnej, który stwierdza, iż do egzaminów dopuszczono 27 słuchaczy, a 7 nie dopuszczono ze względu braku zaliczenia ćwiczenia praktycznego w komorze dymowej, będącej na wyposażeniu Komendy Wojewódzkiej PSP w Szczecinie.

Zgodnie z dokumentacją egzaminacyjną szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP ukończyło 27 osób.

Kontrolowane zagadnienie ocenione zostało pozytywnie z uchybieniami w zakresie braku dokumentów opisanych powyżej i nieprawidłowościami w zakresie przyjęcia na szkolenie osób, którzy nie spełnili wymogu ukończenia 18-go roku życia oraz w zakresie egzaminu po części e-learningowej, który został określony w programie szkolenia, że ma się odbyć po części teoretycznej, co jest podstawą do przyjęcia na część praktyczną kursu.

6. Kadra dydaktyczna uprawniona do prowadzenia zajęć i przeprowadzania egzaminów na szkoleniach dla jednostek OSP – zgodność kadry z wytycznymi KG.

Kadra dydaktyczna jest zgodna z zatwierdzonymi tabelami, a wymienieni tam wykładowcy i egzaminatorzy spełniają wymagania określone przez KG PSP, określone w dokumencie służbowym „System szkolenia”.

Kontrolowane zagadnienia ocenione zostały pozytywnie.

II. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Za nieprawidłowości i uchybienia związane z realizacją szkoleń dla członków OSP odpowiedzialny jest mł. bryg. Mirosław Pender Komendant Miejski PSP w Koszalinie. Do błędów w przyjęciu na szkolenie doszło z przyczyn niewłaściwego interpretowania zapisów programowych przez podległego pracownika. Ponieważ błąd został częściowo naprawiony nieprawidłowość nie ma dalszych negatywnych skutków. W stosunku do osób, którzy nie ukończyli 18 roku życia – bezwzględnie nie należy przyjmować na szkolenie osób, które nie ukończyły 18 roku życia. Jest to wymóg bezwzględny, którego nie można interpretować inaczej. Podobnie jest z wymogiem egzaminu po części e-learningowej. W programie jest wprost napisane jak należy przeprowadzać szkolenie e-learningowe. Nie można zmieniać samodzielnie zasad, które zostały przyjęte i zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP.

III. Wnioski i zalecenia.

W związku z błędami w zakresie organizacji, przyjmowania, realizacji szkoleń OSP należy przeanalizować wewnętrznie wszystkie realizowane kursy w roku 2011 i 2012, aby wyeliminować wszelkie możliwe następstwa niewłaściwego przyjęcia na szkolenie i działań związanych z nieprawnie wydanymi zaświadczeniami przez Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie. Należy ściśle przestrzegać zasad kwalifikowania kandydatów na szkolenia oraz przestrzegać procedur procesu dydaktycznego i zasad egzaminowania wg obowiązujących przepisów prawa.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 6 stron.

Zgodnie z art. 48 „ustawy” od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Zgodnie z art. 49 „ustawy” kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego poinformuje Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania.